

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра європейського права

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ ПРАВО»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський рівень)

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність – 051 «Економіка»

Освітня програма – «Міжнародне право»

Факультет міжнародних відносин

Микієвич Михайло Миколайович Міжнародне економічне право. Робоча програма навчальної дисципліни для студентів факультету міжнародних відносин за спеціальністю 051- «Економіка». Львівський національний університет імені Івана Франка, Львів, 2023. - 19 с.

Розробники:

Микієвич Михайло Миколайович, д. ю. н, професор кафедри європейського права

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародного права
Протокол № 1 від “30” серпня 2023 р.

Завідувач кафедри європейського права

(д.ю.н., проф. Микієвич М.М.)

“30” серпня 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародне економічне право» розроблена для студентів економічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка, підготовки бакалаврів за спеціальністю – 051 «Економіка» галузі знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 05 соціальні та поведінкові науки <hr/> (шифр, назва)	Нормативна	
Модулів	Напрямок 051 «Економіка» <hr/> (шифр, назва)	<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів	Спеціальність (професійне спрямування) Економіка	четвертий	-й
Курсова робота		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин - 90		7-й	-й
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –2 самостійної роботи студента – 6	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	16 год.	год.
		<i>Семінарські заняття</i>	
		16 год.	год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		58 год.	год.
Вид контролю: іспит			

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – полягає у формуванні у студентів загальнотеоретичного рівня стосовно набуття ними системних знань про норми та принципи регулювання міжнародних економічних відносин; про основні засади формування та функціонування інститутів даної галузі міжнародного права.

Даний курс охоплює вивчення як загальнотеоретичних проблем котрі мають місце у міжнародному економічному праві так і дослідження функціонування окремих його підгалузей: міжнародного торговельного права, міжнародного фінансового права, міжнародного інвестиційного права.

Завдання навчальної дисципліни:

–формування у студентів розуміння понятійно-категоріального апарату міжнародного економічного права;

–вивчення основних теорій, вироблених доктриною міжнародного економічного права;

–оволодіння основними прийомами та засобами роботи з джерелами міжнародного економічного права та матеріалами судової практики;

–набуття необхідних навичок щодо застосування отриманих знань для вирішення практичних завдань

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Знання і розуміння предметної сфери та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність застосовувати отримані знання у практичних ситуаціях

ЗК 13. Здатність зберігати і примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку міжнародного права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство.

ЗК 14. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології; дотримуватися вимог онлайн-безпеки.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

ФК 1. Здатність розуміти природу, сутність, генезу, принципи організації міжнародних відносин, способи їх реалізації; види суб'єктів міжнародних відносин та їх роль у міжнародній політиці.

ФК 7. Здатність до юридичного обслуговування основних видів зовнішньоекономічних операцій та міжнародної економічної діяльності.

ФК 8. Уміння вести дипломатичне та ділове листування, опрацьовувати міжнародні документи: договори, акти міжнародних організацій, рішення міжнародних судових органів,

аналізувати їх зміст і юридичну природу, скласти проекти і супровідну документацію українською та іноземними мовами.

ФК 15. Здатність розуміти особливості міжнародно-правових явищ, прогнозувати основні напрямки розвитку міжнародного права.

ФК 16. Уміння розробляти юридичну позицію в інтересах клієнта, а також контраргументи проти позиції опонентів; проводити дискусію з міжнародно-правових та загально-юридичних питань.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти **повинні знати:**

- основні засади правового регулювання міжнародних економічних відносин;
- правову природу норм міжнародного економічного права та їх види;
- загальні та спеціальні принципи міжнародного економічного права;
- основні організаційно-правові форми міжнародного економічного співробітництва
- основні засади формування та функціонування інститутів міжнародного економічного права;
- особливості в правовому регулюванні окремих підгалузей міжнародного економічного права.

У процесі вивчення початкової дисципліни студенти **повинні вміти:**

- ❖ застосовувати отримані знання для вирішення практичних завдань пов'язаних з налагодженням та розбудовою міжнародних економічних відносин нашої держави з іншими державами.
- ❖ виокремити та проаналізувати проблеми, котрі мають місце під час вирішення спорів між суб'єктами міжнародного права у сфері економічних відносин
- ❖ аналізувати джерела міжнародного економічного права
- ❖ орієнтуватися в літературі за фахом

Програмні результати навчання (ПРН):

- ✓ ПРН 2. Проводити збір та аналіз матеріалів з різних джерел
- ✓ ПРН 6. Визначати політичні, дипломатичні, суспільні, економічні й інші ризики, пов'язані з заходами міжнародно-правового характеру, взаємодіяти з фахівцями відповідних галузей при обранні засобів мінімізації таких ризиків.
- ✓ ПРН 7. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.
- ✓ ПРН 18. Виявляти знання та розуміння стосовно міжнародно-правових доктрин, цінностей, принципів функціонування національної та міжнародної правових систем.
- ✓ ПРН 19. Застосовувати набуті знання та уміння при вирішенні практичних завдань.

Навчальна дисципліна «Міжнародне економічне право» знаходиться в тісному зв'язку з навчальними дисциплінами: «Історія міжнародного права», «Міжнародне публічне право», «Міжнародні економічні відносини», «Міжнародне приватне право», «Право міжнародних організацій».

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет, система та завдання курсу «Міжнародне економічне право»

Міжнародне економічне право як галузь міжнародного публічного права, наука та навчальна дисципліна. Необхідність вивчення міжнародного економічного права на сучасному етапі в процесі професійної підготовки юриста-міжнародника та економіста. Теоретико-правові аспекти методології дослідження міжнародного економічного права.

Співвідношення курсу «Міжнародне економічне право» з іншими навчальними дисциплінами (міжнародне публічне право, міжнародне приватне право, теорія міжнародного права, міжнародне морське право, міжнародне повітряне право та ін.). Роль загальнотеоретичних, історичних та галузевих юридичних наук у вивченні міжнародного економічного права.

Система курсу навчальної дисципліни «Міжнародне економічне право». Теоретичні та прикладні аспекти даної дисципліни. Огляд базових міжнародних правових актів, рішень та рекомендацій міжнародних організацій, рішень міжнародних та арбітражних судів а також спеціальної літератури.

Тема 2. Поняття, предмет та система міжнародного економічного права

Виникнення, розвиток та становлення міжнародних економічних відносин, їх зміст та особливості. Міжнародні економічні відносини, як об'єкт правового регулювання. Особливості та значення правової регламентації економічних взаємовідносин між державами на сучасному етапі.

Поняття та предмет міжнародного економічного права, як галузі міжнародного публічного права. Метод міжнародного економічного права та його специфіка. Основні доктрини, щодо сутності та змісту міжнародного економічного права.

Міжнародне економічне право в системі права. Підгалузі та інститути міжнародного економічного права. Поняття та ознаки норм міжнародного економічного права. Структура норм міжнародного економічного права. Види норм міжнародного економічного права та їх класифікація.

Тема 3. Джерела міжнародного економічного права

Поняття та особливості джерел міжнародного економічного права. Система джерел міжнародного економічного права. Критерії класифікації джерел міжнародного економічного права: за сферою застосування, за способом формування та прийняття, за юридичною силою.

Міжнародний договір як основне джерело міжнародного економічного права. Поняття, види та класифікація міжнародних економічних договорів. Загальноекономічні та спеціальні міжнародні економічні договори. Двосторонні міжнародні торгівельно-економічні договори: про вільну торгівлю, про взаємну поставку окремих видів товарів та послуг, про співробітництво у митній сфері, тощо. Багатосторонні міжнародні торгівельно-економічні договори.

Поняття та структура міжнародного економічного договору. Основні стадії прийняття міжнародного економічного договору: договірна ініціатива, узгодження та прийняття тексту, встановлення автентичності та парафування. Форми виразу згоди держави на обов'язковість для неї міжнародного економічного договору. Вступ міжнародного економічного договору в силу та його реєстрація і опублікування.

Поняття та значення міжнародного звичаю, як джерела міжнародного економічного права. Формування та основні сфери регулювання ним міжнародних економічних відносин. Використання звичаєво-правової норми в міжнародному економічному праві. Особливості правового звичаю в регулюванні сучасних міждержавних економічних відносин.

Рішення та рекомендації міжнародних організацій в системі джерел міжнародного економічного права. Порядок прийняття та види рішень міжнародних економічних організацій. Доктрина та прецедент як допоміжні джерела міжнародного економічного права. Систематизація, кодифікація та уніфікація в міжнародній економічній системі.

Тема 4. Принципи міжнародного економічного права

Поняття, ознаки та система принципів міжнародного економічного права та їх правове значення. Класифікація принципів міжнародного економічного права та їх місце в регулюванні міждержавних економічних відносин.

Загальні принципи міжнародного економічного права (незастосування сили, невтручання, мирного вирішення спорів, рівноправності та самовизначення народів, територіальної цілісності, добросовісного виконання міжнародних зобов'язань, суверенної рівності держав, співробітництва та поваги до прав і свобод людини) та їх правовий зміст.

Спеціальні принципи міжнародного економічного права (принципи економічної недискримінації, найбільшого сприяння, національного режиму, взаємної вигоди, суверенітету держави над своїми економічними ресурсами, преференційності та їх правовий зміст. Конвенційний характер принципів міжнародного економічного права.

Тема 5. Суб'єкти міжнародного економічного права

Поняття та специфіка суб'єктів міжнародного економічного права. Види суб'єктів міжнародного економічного права. Поняття правосуб'єктності в міжнародному праві та її складові частини. Держава – основний суб'єкт міжнародного економічного права. Особливості участі держави в регулюванні міжнародного економічного співробітництва. Економічні права та обов'язки держав. Питання правонаступництва держав в міжнародному економічному праві.

Поняття та сутність державного імунітету. Концепції абсолютного та функціонального державного імунітету та їх застосування. Судовий (юрисдикційний) імунітет держави в міжнародному економічному праві. Імунітет від попереднього забезпечення позову та його реалізація в міжнародному економічному праві. Імунітет від примусового виконання винесеного судового рішення.

Поняття та види міжнародних економічних організацій та їх правосуб'єктність в міжнародному економічному праві. Міжурядові міжнародні економічні організації. Неурядові міжнародні економічні організації. Особливості міжнародних економічних організацій як суб'єктів міжнародного економічного права. Нормотворча та нормореалізуюча діяльність міжнародних економічних організацій.

Універсальні міжнародні економічні організації та ООН. Економічна та соціальна рада ООН та її роль в регулюванні міжнародних економічних відносин. Комісія ООН з права міжнародної торгівлі та кодифікація міжнародного економічного права. Конференція ООН з торгівлі та розвитку та її діяльність щодо регулювання міжнародних економічних відносин. Регіональні і спеціальні міжнародні економічні організації. Параорганізації та «групи інтересів» в міжнародному економічному праві.

Тема 6 Правове регулювання діяльності ТНК в міжнародному економічному праві

Поняття, види транснаціональних корпорацій (ТНК) та їх роль у міжнародній економічній системі. Питання міжнародної правосуб'єктності ТНК та міжнародне економічного право. Міжнародно-правове регулювання діяльності ТНК. Резолюції міжнародних організацій щодо питань діяльності ТНК. Кодекс поведінки ТНК. Регулювання

діяльності ТНК в організації економічного співробітництва та розвитку. Національно-правове регулювання діяльності ТНК. Проблеми та перспективи міжнародно-правового регулювання діяльності ТНК

Тема 7 Право європейської економічної інтеграції

Поняття економічної інтеграції держав, як основного напрямку розвитку сучасних економічних відносин. Інтеграція та економічне співробітництво. Види економічної інтеграції держав. Організаційно-правові форми інтеграційних об'єднань держав: зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, валютний союз, економічний союз, політичний союз. Внутрішньоінтеграційний режим та принцип найбільшого сприяння. Джерела міжнародно-правового регулювання інтеграційних процесів.

Регіональні інтеграційні об'єднання держав. Європейський Союз, як вища форма інтеграції держав. Паризький договір 1951 р. та створення Європейського об'єднання вугілля та сталі. Римські договори 1957 р. та створення Європейського економічного співтовариства та Європейського співтовариства з атомної енергії. Маастрихтський договір 1992 р. та створення Європейського Союзу. Лісабонський договір 2007 р. та економічна інтеграція. Правове регулювання зовнішньоекономічних зв'язків ЄС з третіми країнами.

Тема 8 Міжнародне торговельне право

Міжнародна торговельна система та її компоненти. Поняття та предмет міжнародного торговельного права та його система. Двосторонній та багатосторонній методи регулювання міжнародної торгівлі. Принципи міжнародного торговельного права. Джерела міжнародного торговельного права та їх класифікація. Торговельні договори, як основне джерело міжнародного торговельного права. Звичай та його роль у сфері міжнародної торгівлі. Міжнародні правила тлумачення торговельних термінів (ІНКОТЕРМС).

Міжнародно-правові форми регулювання торговельного співробітництва між державами. Генеральний договір по тарифам та торгівлі (ГАТТ). Виключення із загального режиму ГАТТ. Результати Уругвайського раунду ГАТТ. Світова організація торгівлі, як міжнародна торговельна організація. Право Світової організації торгівлі та його особливості. Основні принципи ГАТТ/СОТ. Міжнародна торгова палата та багатосторонні торговельні переговори.

Митно-тарифне регулювання міжнародної торгівлі товарами. Міжнародне митне тарифне співробітництво на універсальному рівні. Міжнародне бюро публікації митних тарифів. Гармонізована система опису та кодування товарів. Митна оцінка товарів в рамках ГАТТ/СОТ. Антидемпінгові засоби в рамках ГАТТ/СОТ.

Митно-тарифне регулювання торгівлі товарами нетарифними засобами. Нетарифні торговельні обмеження. Кількісні обмеження та ліцензування. Спеціальні захисні засоби. Субсидії та компенсаційні засоби. Технічні бар'єри в торгівлі. Санітарні та фітосанітарні засоби. Податки як нетарифні обмеження.

Поняття та особливості міжнародного ринку послуг. Генеральна угода про торгівлю послугами. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності. Угода про інвестиційні засоби пов'язані з торгівлею. Міжнародно-правове регулювання окремих секторів послуг. Міжнародно-правове регулювання економічних відносин у сфері транспорту: морського, повітряного, автомобільного, річкового, тощо. Правове регулювання міжнародного ринку трудових послуг.

Тема 9 Міжнародне фінансове право

Гроші як об'єкт та інструмент міжнародної торгівлі. Міжнародна фінансова система та її компоненти. Поняття, предмет та система міжнародного фінансового права. Інституційні основи Бреттон-Вудської валютно-фінансової системи. Право та система Міжнародного валютного фонду. Функції МВФ щодо надання фінансової допомоги державам-членам. Правові форми надання МВФ фінансової допомоги державам-членам. Міжнародний банк реконструкції та розвитку.

Міжнародне валютне право та регулювання валютних операцій. Правове регулювання міжнародних кредитних відносин. Публічно-правові міжнародні кредитні відносини. Проблеми регулювання державних боргових зобов'язань. Правове регулювання міжнародних платежів та розрахунків. Міжнародні організації у фінансовій сфері.

Тема 10 Міжнародне інвестиційне право

Міжнародна інвестиційна система та її структурні елементи. Поняття та предмет міжнародного інвестиційного права. Джерела міжнародного інвестиційного права. Принципи міжнародного інвестиційного права. Правові режими допуску інвестицій та статус іноземних інвесторів. Правове регулювання захисту інвестицій. Правове регулювання прямих іноземних інвестицій.

Міжнародно-правовий режим прямих іноземних інвестицій. Двосторонні та багатосторонні методи регулювання транскордонного руху інвестицій. Міжнародні договори про уникнення подвійного оподаткування у міжнародному інвестиційному праві. Двосторонні угоди щодо захисту та стимулювання інвестицій. Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій. Внутрішньодержавний правовий режим в Україні.

4. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	ТЕМА	Кількість годин			
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	Разом
Змістовний модуль 1					
1.	Тема 1 Предмет, система та завдання курсу «Міжнародне економічне право»			6	
2.	Тема 2. Поняття, предмет та система МЕР	2	2	4	
3.	Тема 3. Джерела міжнародного економічного права	2	2	6	
4.	Тема №4 Принципи міжнародного економічного права	2	2	6	
5.	Тема № 5. Суб'єкти міжнародного економічного права	2	2	6	
6.	Тема № 6 Правове регулювання діяльності ТНК в міжнародному економічному праві			6	
7.	Тема № 7 Право європейської економічної інтеграції	2	2	6	
8	Тема №8 Міжнародне торговельне право	2	2	6	
9	Тема № 9 Міжнародне фінансове право	2	2	6	
10	Тема № 10 Міжнародне інвестиційне право	2	2	6	
	Всього	16	16	58	90

5. Плани семінарських занять

Тема 1

Поняття, предмет та система міжнародного економічного права

1. Передумови виникнення та становлення міжнародних економічних відносин та їх правове регулювання.
2. Поняття, предмет та функції міжнародного економічного права.
3. Система міжнародного економічного права
4. Норми міжнародного економічного права та їх класифікація.
5. Співвідношення міжнародного економічного права з міжнародним публічним та приватним правом.

6. Міжнародне економічне право як галузь права, наука та навчальна дисципліна.

Наукова література

1. Архієреєв С.І., Волоснікова Н.М., Климова С.О. Міжнародна економіка і міжнародні економічні відносини: навчальний посібник. – Харків: НТУ «ХП», 2019. – 234 с.
2. Буткевич, В. Г. Виклики міжнародному праву в умовах глобалізації світу / В. Г. Буткевич // Право України. - 2012. - № 3/4. - С. 12-50.
3. Грабинський М. Міжнародне публічне економічне право та міжнародне приватне економічне право: порівняльно-правова характеристика // Порівняльно-аналітичне право. – №3. – 2015. – С.257-259 / Режим доступу: <https://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/09/75.pdf>
4. Гулевська Г.Ю. Антропологічний аспект міжнародного економічного права // Права людини: філософські, теоретико-юридичні та політологічні виміри: збірка статей учасників II Міжнародного круглого столу (м. Львів, 24–26 листопада 2017 року). – Львів: ЛОБФ «Медицина і право», 2018. – С.7-15
5. Войтович С. Система та право міжнародних економічних відносин // Український часопис міжнародного права. – 2002. - № 1. – С. 12-24
6. Довгерт А.С. Становлення науки міжнародного приватного права на теренах України (остання чверть ХІХ ст. – початок ХХ ст.) / А.С. Довгерт // Університетські наукові записки. Право. Економіка. Управління. – 2012. – Вип. 1. – С. 211–216.
7. Заморська Л. До питання про визначення категорії «норма права» / Л. Заморська // Право України. – 2011. – № 4. – С. 159–163
8. Іванченко О.М. Узгодження норм національного та міжнародного права: юридико-технічний аспект // Актуальні проблеми держави і права.– 2012.– № 63. – С. 126–133.
9. Куян І.А. Проблема співвідношення принципів міжнародного права і національного суверенітету // Публічне право. – 2011.—№3. – с.27-34.
10. Патеї-Братасюк М.Г. Норма права в контексті основних типів праворозуміння / М.Г. Патеї-Братасюк // Філософські та методологічні проблеми права. – 2011. – № 1. – С. 40–47.
11. Пантелєєв М. С. Види і функції міжнародних економічних відносин та міжнародного підприємництва // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХП", 2018. – № 15 (1291). – С. 84-88.
12. Репецький В.М. Соціальна цінність міжнародного права // Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. – 2012. – Вип.30. – с.169-174

13. Швидка Т. Глобалізація міжнародного економічного простору та проблеми забезпечення конкуренції в міжнародному масштабі // Юридичний науковий електронний журнал. - №4. – 2018. – С. 58-61

Тема 2.

Джерела міжнародного економічного права

1. Поняття, ознаки та особливості джерел міжнародного економічного права
2. Класифікація джерел міжнародного економічного права
3. Міжнародний договір, як основоположне джерело міжнародного економічного права: поняття, структура, стадії укладання та вступ в силу.
4. Двосторонні та багатосторонні міжнародні економічні договори та їх види.
5. Міжнародно-правовий звичай, як джерело міжнародного економічного права.
6. Рішення та рекомендації міжнародних організацій та їх місце в системі джерел міжнародного економічного права
7. Доктрина, як допоміжне джерело міжнародного економічного права та сфери її використання.
8. Прецедент як допоміжне джерело міжнародного економічного права та його роль в регулюванні міжнародних економічних відносин.
9. Систематизація та кодифікація міжнародного економічного права.

Наукова література

1. Атаманова Н. В. Роль та значення міжнародних договорів у національній правовій системі України. Право і суспільство. 2020. № 2-1. С. 7–13.
2. Кравченко С.Р. Міжнародно-правове регулювання припинення міжнародних договорів: теорія і практика [Текст] : монографія / С.Р. Кравченко ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К. : LAT & K, 2010. – 241 с
3. Київець О. Джерело міжнародного права як природно-правова категорія // режим доступу: <http://www.yourfuture.org.ua/ua/pb/2011/1/kyivec.pdf>
4. Денисов Н.В. Місце і роль доктрини у міжнародному праві // Правова держава. – 2014. – Вип. 25. – С. 255–290.
5. Київець О. Принципи тлумачення міжнародних договорів // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – 2011. - №1. – С. 149-154
6. Київець О.В. Поняття «джерело міжнародного права»: доктрина та практика / О.В. Київець // Університетські наукові записки. – 2009. – №3. – С. 212–216
7. Кияниця І. Внутрішньодержавне значення джерел міжнародного публічного права //

- Український часопис міжнародного права. – 2001. - №1. – С.19-24
8. Корчевна Л. Проблема різноджерельного права: Дослід порівняльного правознавства: монографія / Л. Корчевна. - К.: Інститут держави і права ім. В. Корецького НАН України, 2004. - 360 с.
  9. Мазур А. Міжнародні нормативні акти як джерела регулювання зовнішньоекономічних відносин // Господарське право і процес. – №1. – 2021. – С.64-68 Режим доступу: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2021/1/12.pdf>
  10. Ромашко А., Верба І., Лемберг Я. Класифікація основних міжнародних договорів у сфері інтелектуальної власності. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2014. № 2. С. 30–37
  11. Мережко О. Теорія джерел міжнародного права // Юридичний журнал №1. – 2009. – С.40-49
  12. Чаплюк О.І. Співвідношення суб'єктів національної та міжнародної правотворчості: методологічні аспекти здійснення // Часопис Київського університету права. – 2015. – № 2. – С. 36–39.
  13. Шпакович О.М. «М'яке» право міжнародних організацій / О.М. Шпакович // Від теорії міжнародного права до практики захисту прав людини. Liber Amicorum до 60-річчя проф. В.В. Мицика : монографія / за ред. О.В. Задорожнього та О.Р. Поєдинок. – Київ, Одеса: Фенікс, 2016. – С. 183–196.
  14. Щокін Ю.В. Міжнародно-правовий звичай: проблеми теорії і практики : монографія / Ю.В. Щокін. – Х. : Право, 2012. – 456 с.
  15. Щокін Ю.В. Роль міжнародно-правових звичаїв у формуванні імперативних норм міжнародного права // Вісн. Акад. прав, наук України. – 2007. – № 1 (48). –С. 242 – 251.

Тема 3.

Принципи міжнародного економічного права

1. Поняття, ознаки та значення принципів міжнародного економічного права.
2. Система принципів міжнародного економічного права та їх класифікація
3. Загальні принципи міжнародного економічного права та їх види
4. Спеціальні принципи міжнародного економічного права та їх види
5. Кодифікація принципів міжнародного економічного права та їх конвенційний характер.

Наукова література

1. Горобець. К.В. Осмислюючи верховенство міжнародного права / К.В. Горобець // Від

- теорії міжнародного права до практики захисту прав людини. *Liber Amicorum* до 60-річчя проф. В.В. Мицика : монографія / за ред. О.В. Задорожного та О.Р. Поєдинок. – Київ, Одеса: Фенікс, 2016. – С. 45–70
2. Войцеховська О. Принцип невтручання у внутрішні справи держав та незастосування сили чи погрози силою у міжнародному фінансовому праві // *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. – № 2. – 2019. – С. 205-208
  3. Драчов О. Принцип «*Pacta sunt servanda*» як правова основа імплементації міжнародноправових зобов'язань / О. Драчов // *Юридична Україна*. – 2010. – № 5. – С. 116–120.
  4. Задорожна С.М. Загальновизнані принципи права – фундамент міжнародного права та міжнародного правопорядку / С.М. Задорожна // *Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство*. – 2014. – Випуск 728. – С. 64–68.
  5. Загальні принципи міжнародного права: еволюція та сучасність : монографія / С. М. Задорожна. – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2018. – 360 с.
  6. Задорожній І.В. Порушення принципу поваги основних прав і свобод людини агресією РФ на Сході України // Від теорії міжнародного права до практики захисту прав людини. *Liber Amicorum* до 60-річчя проф. В. В. Мицика : монографія / за ред. О.В. Задорожного та О.Р. Поєдинок. – Київ, Одеса: Фенікс, 2016. – С. 605–61
  7. Київець О.В. Загальні принципи права в системі джерел міжнародного права: 100 років дискусії // Від теорії міжнародного права до практики захисту прав людини. *Liber Amicorum* до 60-річчя проф. В.В. Мицика : монографія / за ред. О.В. Задорожного та О.Р. Поєдинок. – Київ, Одеса: Фенікс, 2016. – С. 98–114.
  8. Перепьолкін С.М. Принципи міжнародного права як категорія міжнародного права / С.М. Перепьолкін // *Сучасні проблеми міжнародного права : Liber Amicorum* до 60-річчя проф. М.В. Буроменського : монографія / за наук. ред. В. Репецького, В. Гутника. – Львів ; Одеса : Фенікс, 2017. – С. 77–89.
  9. Проценко І. Становлення та розвиток принципу взаємної економічної вигоди в міжнародному економічному праві // *Часопис Київського університету права*. – 2011. - №4. – С. 349-352
  10. Савчук К.О. Принципи територіальної цілісності держав та непорушності державних кордонів як запорука стабільного міжнародного правопорядку / К.О. Савчук // *Сучасні проблеми міжнародного права : Liber Amicorum* до 60-річчя проф. М.В. Буроменського : монографія / за наук. ред. В. Репецького, В. Гутника. – Львів ; Одеса : Фенікс, 2017. – С. 90–110.
  11. Харчук О. Специфіка природи стандартів міжнародного економічного права //

Український щорічник міжнародного права. — К.: Видавничий дім «Промінь», 2010. — С. 108-118

12. Харчук О. Визначення природи та змісту спеціальних принципів міжнародного економічного права // Часопис Київського університету права. — 2006. - №3. — С. 164-171

Тема 4.

Суб'єкти міжнародного економічного права

1. Поняття правосуб'єктності в міжнародному економічному праві та її складові частини.
2. Поняття та види суб'єктів міжнародного економічного права та їх загальнотеоретична характеристика.
3. Держава, як основний суб'єкт міжнародного економічного права та її економічні права та обов'язки.
4. Поняття, сутність та види державного імунітету та його застосування в міжнародному економічному праві.
5. Правове регулювання правонаступництва держав в міжнародному економічному праві.
6. Міжнародні економічні організації як суб'єкти міжнародного економічного права
7. Види міжнародних економічних організацій та їх класифікація.
8. Універсальні міжнародні економічні організації та ООН
9. Регіональні і спеціальні міжнародні економічні організації
10. Питання міжнародної правосуб'єктності ТНК та його обґрунтування в доктрині міжнародного економічного права.

Наукова література

1. Буткевич В. Генеза доктрини міжнародної правосуб'єктності індивіда, Право України. - №2. — 2010. — С. 44-53
2. Говорова Я. Невизнані держави: сутність поняття та проблеми міжнародно-правового визнання / Я. Говорова // Підприємництво, господарство і право. — 2017. - № 11. — С. 238–240.
3. Дівак В.В. Деякі проблеми міжнародно-правового визнання невізнаних держав / В.В. Дівак // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. — Київ, 2011. — Вип. 52. — С. 579–587.
4. Задорожній О.В. Генеза міжнародної правосуб'єктності України: монографія / О.В. Задорожній. — Київ : К. І. С., 2014. — 689 с.

5. Кополович В. Питання правонаступництва держав у міжнародному праві / В. Кополович // Юридичний журнал. – 2010. – № 3. – С. 75–76
6. Кулеба Д. Міжнародна правосуб'єктність: теорія і її перспективи // Альманах міжнародного права. – Вив.2. – Одеса, 2010. – С.70-83
7. Лисик В.М. Правовий Статус Міжнародного комітету Червоного Хреста у міжнародному праві : монографія / В. М. Лисик. – Одеса : Фенікс, 2012. – 209 с.
8. Ноговіщина Ю. правонаступництво і континуїтет: єдність та розбіжності двох правових режимів // Український часопис міжнародного права. – 2003. – №2. – С. 15–24.
9. Отрош В.М. Міжнародна правосуб'єктність Суверенного Мальтійського Ордену : монографія / В.М. Отрош. – Одеса : Фенікс, 2018. – 194 с.
10. Перевезенцев О.Ю. Міжнародно-правове регулювання інституту правонаступництва держав щодо міжнародних договорів. – К.: Знання, 2007. – 262 с.
11. Сухорольський П.М. Вплив транснаціональних ІТ-компаній на права людини та проблеми еволюції міжнародного права / П.М. Сухорольський // Сучасні проблеми міжнародного права : Liber Amicorum до 60-річчя проф. М.В. Буроменського : монографія / за наук. ред. В. Репецького, В. Гутника. – Львів ; Одеса : Фенікс, 2017. – С. 336–360.
12. Тарасов О.В. Суб'єкт міжнародного права: проблеми сучасної теорії : монографія / О.В. Тарасов. – Харків : Право, 2014. – 512 с.
13. Теленко О.М. Невизнані держави сучасного світу: сутність поняття та проблема визнання / О.М. Теленко // Гілея. – 2016. – Вип. 105. – С. 314–318.
14. Хмельова І.Є. Визнання та імунітет держав у міжнародному праві / І.Є. Хмельова // Часопис Київського університету права. – 2013. – № 3. – С. 410–413.

Тема 5.

Правове регулювання європейської економічної інтеграції

1. Поняття економічної інтеграції та міжнародне економічне співробітництво.
2. Форми та види економічної інтеграції держав
3. Джерела міжнародно-правового регулювання інтеграційних економічних процесів.
4. Європейський Союз, як вища форма регіональної економічної інтеграції держав.
5. Історія створення та основні етапи розвитку права Європейського Союзу
6. Правове регулювання економічного співробітництва в рамках Європейського Союзу: вільний рух товарів, послуг та капіталів.

Наукова література

1. Булгакова Д. О. Конституційна реформа Європейського Союзу за Лісабонським договором. Основні положення / Д. О. Булгакова // Вісн. Харк. нац. ун-ту внутр. справ. – 2010. – Вип. 2 (49). – С. 13 – 22.
2. Дайнен Д. Дедалі міцніший союз: Курс європейської інтеграції / Д.Дайнен; пер. М.Марченко,. – К.: Вид-во «К.І.С.», 2006. – 692 с.
3. Історія європейської інтеграції від Римської імперії до Європейського Союзу / за заг. ред. І. В. Яковюка. - Ред. журн. «Право України» ; X. : Право. – 2013. – 208 с.
4. Луць Л.А. Генезис ідеї європейської єдності // Актуальні проблеми політики: Збірник наук. праць. – Одеса: Юрид. л-ра, 2002. – Вип. 13-14. – С. 668-675.
5. Мовчан Ю. Лісабонський договір – новий етап європейського конституціоналізму / Ю. Мовчан // Віче. – 2008. – № 6. – С. 10 – 12
6. Микієвич М. Від Парижу до Лісабону: завершення процесу міжнародної персоналізації Європейського Союзу // Вісник Львівського університету: серія Міжнародні відносини.- 2012. – вип.30. – С. 157-168
7. Петров Р. Поняття «acquis communautaire» у праві Європейського Союзу / Р.Петров // Право України. – 2003. – № 9. – С. 143-147.
8. Тоді Ф. Нарис історії Європейського Союзу / Ф.Тоді; пер. з англ. Мови М.Марченко. – К.: К.І.С., 2001. – 142 с.
9. Тюшка А. Договір про конституцію для Європи: генезис, юридична природа, політична цінність / А.Тюшка. – К.: К.І.С., 2007. – 228 с.
10. Чепульченко Т. О. Права людини як цінність у сучасній державі. Альманах права. 2017. Вип. 8. С. 288-292.
11. Шпакович О. Особливості концепцій європейської інтеграції // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Міжнародні відносини. - 2012. - Вип. 38-39. - С. 105-107
12. Яковюк І. Історичні передумови та основні етапи європейської інтеграції // Вісник Академії правових наук України. - №4. – 2003. – С.82-92
13. Яковюк І. Ідея об'єднаної Європи в творчій спадщині Ф. Науманна. – Державне будівництво та місцеве самоврядування. – Право. №26. – 2013. – С.136-149

Тема 6.

Міжнародне торговельне право

1. Міжнародна торговельна система та її складові частини
2. Поняття, предмет та система міжнародного торгового права.
3. Принципи та джерела міжнародного торгового права та їх види.

4. Міжнародно-правові форми регулювання торгівельного співробітництва між державами: ГАТТ, СОТ.
5. Митно-тарифне регулювання міжнародної торгівлі товарами на універсальному рівні.
6. Митно-тарифне регулювання торгівлі товарами нетарифними засобами:
7. нетарифні торгівельні обмеження
8. кількісні обмеження та ліцензування
9. спеціальні захисні засоби.
10. субсидії та компенсаційні засоби
11. технічні бар'єри в торгівлі
12. Поняття, особливості та правове регулювання міжнародного ринку послуг.
13. Генеральна угода про торгівлю послугами. (ГАТС), як основоположна угода в сфері міжнародного ринку послуг.

Наукова література

1. Азаров А. А. Україна та світова система торгівлі ГАТТ/СОТ: Проблеми і перспективи // Право України. – 2002. - № 6. – С. 144-148.
2. Єлісеєва О. Поняття та види міжнародної торгівлі послугами // Національний юридичний журнал: теорія і практика. Режим доступу: <http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2017/4/41.pdf>
3. Заблоцька Р. О. Міжнародний ринок товарів та послуг/А. С. Філіпенко, В. С. Будкін, О. І. Рогач та ін. //Світова економіка: Підручник – К.: Либідь, 2007. – 640 с.
4. Заблоцька Р. О. Система інституційного регулювання світової торгівлі послугами: Монографія /Р. О. Заблоцька. – К. Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. – 368 с
5. Кобута І. Оцінка впливу членства у СОТ на аграрний сектор України / І. Кобута // Інститут економічних досліджень та правових консультацій. – 2012. – С. 7–9
6. Кочергіна А. Регулювання питань антидемпінгу та Генеральна угода по тарифах та торгівлі // Право України. – 2002. – № 4. – С. 144-147.
7. Кочергіна О. Антидемпінг у контексті принципів МЕР і принципів ВТО/ГАТТ // Український часопис міжнародного права. – 2003. - №2. – С. 50-53.
8. Мельник Т. Нетарифний протекціонізм у країнах ЄС та Україні / Т. Мельник, К. Пугачевська // БізнесІнформ. – 2014. – № 1. – С. 20–26
9. Покрещук О. Система світової торгівлі ГАТТ-СОТ: питання термінології // Право України. – 2003. - №11. – С. 144-147.
10. Покрещук О. Міжнародно-правові аспекти протекціоністських заходів у системі

світової торгівлі // Право України. – 2002. – № 8. – С. 114-119.

11. Румянцев А. П. Міжнародна торгівля: навч. посібник / А. П. Румянцев, А. І. Башинська, І. М. Корнилова, Ю. В.Коваленко. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 376 с
12. Середа В., Козарь М. Особливості використання кількісних інструментів регулювання міжнародної торгівлі в сучасних умовах // Мукачівський державний університет. Економіка та суспільство. – Вип 13. – 2017. – С. 124-134
13. Щербатюк Н. Методи кількісного обмеження в Україні / Н. Щербатюк, С. Чичирко // Юридичний вісник. – 2013. – № 3 (28). – С. 79–93

Тема 7

Міжнародне фінансове право

1. Міжнародна фінансова система та її складові частини.
2. Поняття, предмет та система міжнародного фінансового права.
3. Багатосторонні валютні системи:
  - Парижська валютна система (1867-1922)
  - Бреттонвуська валютна система (1944)
  - Ямайська валютна система (1976)
4. Право и система Міжнародного валютного фонду (МВФ) та Міжнародного банку реконструкції та розвитку (МБРР)
5. Міжнародне валютне право та регулювання валютних операцій

Наукова література

1. Бугай М. Правовий статус МВФ та його співпраця з державами-членами // «Young Scientist». - №9 (36). – 2016. – С.250-253
2. Вайцеховська О. Міжнародний фінансовий правопорядок: теоретичні засади та сучасний стан розвитку. - Чернівці: Друк Арт. – 2019. – 560 с.
3. Вайцеховська О. Міжнародно-правові аспекти співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями. – Юридичний вісник. - № 4. – 2021. – С. 118-126
4. Вайцеховська О. Міжнародні договори як джерело міжнародного фінансового права. – Правова держава. - № 43. – 2021. – С. 185-194
5. Волова Л. Особливості правової природи міжнародного валютного права. — К.: Видавничий дім «Промені», 2010. – С. 91-107
6. Гребенюк М. Визначення основних засад міжнародного права на розвиток в рамках Конференції ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД). – Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2008. – Випуск 47. – С.11-18

7. Клименко К. Зарубіжний досвід співробітництва з Міжнародним банком реконструкції та розвитку і Міжнародною асоціацією розвитку // Наукові роботи НДФІ. - №1. – 2018. – С. 16—40.
8. Кульбіда М. Кредитування МВФ країн, що розвиваються. Інтелект ХХІ століття. - № 4. – 2018. – С. 13—18
9. Лабунська А. Правосуб'єктність Міжнародного валютного фонду / А. Лабунська // Актуальні проблеми становлення та розвитку держави і права України: матеріали Міжвузівського наук. семінару (м. Івано-Франківськ, 2014 р.) – Івано-Франківськ, 2015. – С. 88–92
10. Серета В. Роль Міжнародного валютного фонду у підтриманні стабільності економічного розвитку країн з перехідною економікою // Науковий вісник Академії муніципального управління. Сер. Економіка. - №12. – 2012. – С. 158—166
11. Сіденко С. Кульбіда М. Міжнародні фінансові організації у процесах економічної модернізації країн. – Міжнародна економічна політика. - №1-2 (32-33). – 2020
12. Шперун, Х. Міжнародний Валютний Фонд, як інституційна основа світової фінансової системи / Наше право. – 2011. – Т1, №1. – С.168-172

Тема 8

Міжнародне інвестиційне право

1. Міжнародна інвестиційна система та її структурні елементи
2. Поняття, предмет та система міжнародного інвестиційного права.
3. Принципи міжнародно-правового регулювання міжнародної інвестиційної діяльності.
4. Організаційно-правовий механізм регулювання міжнародної інвестиційної діяльності.
5. Двосторонні та багатосторонні угоди щодо захисту та стимулювання інвестицій.
6. Правового регулювання режиму іноземних інвестицій в Україні.

Наукова література

1. Вишивана Б. Теоретичні аспекти класифікації ризиків інвестиційної діяльності // Режим доступу до ресурсу: <http://asta.edu.ua/new/ZNP%20%20NUDPSU%20finish/pdf/09vbmoia.pdf>
2. Задоя А. Міжнародна інвестиційна діяльність: навчальний посібник. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. – 122 с.
3. Новікова Л.А. Методологія формування міжнародної інвестиційної діяльності / Новікова Л.А. // Сталий розвиток економіки. – 2010. - №1. – С.155 – 159

4. Поєдинок В. Правове регулювання інвестиційної діяльності: теоретичні проблеми : монографія / В.В. Поєдинок. – Ніжин : ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2013. – 480 с
5. Поєдинок В. Державна інвестиційна політика: поняття, об'єкт, цілі, принципи // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. – 2011. – № 89. – С. 34–37.
6. Поєдинок В.В. Правові проблеми розмежування прямих і портфельних інвестицій / В.В. Поєдинок // Вісник господарського судочинства. – 2010. – № 1. – С. 127–139
7. Сергієнко В.В. Інвестиційне право: Конспект лекцій / В.В. Сергієнко, М.В. Грузд. – Х.: ХНЕУ, 2008. – 276 с
8. Товкун І. Законодавче регулювання захисту іноземних інвестицій в Україні // Право та інноваційне суспільство. – № 1 (2). – 2014. – С. 38-43

7. Методи навчання

У ході викладання навчальної дисципліни підлягають використанню методи, спрямовані на:

- формування у студентів інтересу до пізнавальної діяльності й відповідальності за навчальну працю;
- забезпечення мисленнєвої діяльності (індуктивного, дедуктивного, репродуктивного та пошукового характеру);
- а також методи, пов'язані із контролем за навчальною діяльністю студентів.

Серед методів навчання, зокрема, підлягають застосуванню наступні: розповідь, пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, спостереження, обговорення, дослідницькі проекти, підготовка та презентація індивідуальної роботи.

8. Методи контролю

Викладач проводить постійний контроль знань та умінь студентів на всіх видах занять, а також організовує проведення замірів знань та підсумкового іспиту.

Здійснюється відповідно до Положення про порядок оцінювання студентів за кредитно-модульною системою, затвердженого Вченою Радою Львівського національного університету імені Івана Франка

9. Розподіл балів, що присвоюються студенту

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Міжнародне економічне право» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань студентів включає: контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на семінарських заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв'язання практичних завдань. Протягом семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи з наданої викладачем тематики з подальшою його презентацією.

При виконанні самостійної роботи студент зобов'язаний додержуватися правил щодо академічної доброчесності та безпосередньо недопущення плагіату.

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою (для екзаменів і заліків).

Відповідно до Положення про кредитно-модульну систему на факультеті міжнародних відносин Львівського національного університету імені Івана Франка, оцінка знань студентів складається з двох частин: поточна успішність протягом семестру і кінцева екзаменаційна оцінка (50% кожна частина).

При оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами.

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою (для екзаменів і заліків).

- максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни, яка завершується екзаменом, становить за поточну успішність 50 балів, на екзамені – 50 балів;
- при оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами

10. Шкала оцінювання: Університету, національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою	
			Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік
90 – 100	A	Відмінно	Відмінно	Зараховано
81-89	B	Дуже добре	Добре	
71-80	C	Добре		

61-70	D	Задовільно	Задовільно	
51-60	E	Достатньо		
0-50			Незадовільно	Незараховано

90-100 балів (відмінно) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь на всі питання, що базуються на знанні міжнародно-правових актів, національного законодавства, судової практики, наукової та спеціальної літератури. Виконав усі індивідуальні завдання.

81-89 балів (дуже добре) - виставляється студенту, який дав не цілком повну але правильну відповідь на всі питання, що базується на знанні предмету. Виконав усі індивідуальні завдання.

71-80 балів (добре) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь, але не на всі питання, або відповідь не базується на всіх складових джерелах вивчення. Однак у підсумку його відповідь повинна базуватись не менше ніж на двох базових джерелах. Виконав усі індивідуальні завдання.

61-70 балів (задовільно) - виставляється студенту, який не дав вичерпної детальної відповіді на питання контрольних завдань і яка базується тільки на одному із рекомендованих джерел вивчення матеріалу. Виконав не усі індивідуальні завдання.

51-60 балів (достатньо) - виставляється студенту, який не дав вичерпної (достатньої) відповіді на питання контрольних завдань та не може назвати джерела інформації навчальної дисципліни. Виконав не усі індивідуальні завдання.

0-50 балів (незадовільно) - виставляється студентові, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, незнайомий з основною юридичною літературою з дисципліни. Виконав не усі індивідуальні завдання або взагалі нічого не зробив.

11. Рекомендована література

11. 1. Базова (основна) література:

1. Баймуратов М. О. Міжнародне публічне право: підручник. Київ : Фенікс. – 2018. – 762 с.
2. Дахно І. І. Міжнародне економічне право: навч. посіб. / І. І. Дахно, В. М. Алієва Барановська ; за ред. І. І. Дахна. – К. : ЦУЛ, 2016. – 368 с.
3. Міжнародне публічне право : підручник у 2 т. / В. В. Мицик та ін. Харків : Право, 2020. Т.1. Основи теорії. 416 с

4. Мицик В. В., Буроменський М. В., Гнатовський М. М. Міжнародне публічне право: підручник. Харків : Право. Т. 2. Основні галузі. 2018. 624 с.
5. Опришко В. Ф. Міжнародне економічне право і процес : [монографія] / В. Ф. Опришко. – К. : Парламентське видавництво, 2014. – 518 с.
6. Сидор В. Д. Міжнародне економічне право: навч. посіб. / В. Д. Сидор. – К.: Дакор, 2010. – 248 с
9. Collins D. Foundations of international economic law / Cheltenham, UK ; Northampton, MA, USA : Edward Elgar Publishing, 2019. – 274 p.
10. Choukroune L., Nedumpara D. International Economic Law: Text, Cases and Materials / Cambridge University Press. – 2021. – 846 p.
11. Indira C. International trade law / London : Routledge. – 2018. – 748 p.
12. Qureshi, Asif H. International economic law / London : Sweet & Maxwell / Thomson Reuters. – 2019. – 751 p.
13. Wood Philip R. Regulation of international finance / London: Sweet & Maxwell. – 2019. – 1030 p.
14. Subedi Surya P. International investment law : reconciling policy and principle. - Oxford ; New York : Hart Publishing. – 2020. – 325 p.

11.2 Допоміжна

1. Азаров А. А. Україна та світова система торгівлі ГАТТ/СОТ: Проблеми і перспективи // Право України. – 2002. - № 6. – С. 144-148.
2. Архієреєв С.І., Волоснікова Н.М., Климова С.О. Міжнародна економіка і міжнародні економічні відносини: навчальний посібник. – Харків: НТУ «ХПІ», 2019. – 234 с.
3. Атаманова Н. В. Роль та значення міжнародних договорів у національній правовій системі України. Право і суспільство. 2020. № 2-1. С. 7–13.
4. Бугай М. Правовий статус МВФ та його співпраця з державами-членами // «Young Scientist». - №9 (36). – 2016. – С.250-253
5. Буткевич В. Генеза доктрини міжнародної правосуб'єктності індивіда, Право України. - №2. – 2010. – С. 44-53
6. Буткевич, В. Г. Виклики міжнародному праву в умовах глобалізації світу / В. Г. Буткевич // Право України. - 2012. - № 3/4. - С. 12-50.
7. Вайцеховська О. Міжнародний фінансовий правопорядок: теоретичні засади та сучасний стан розвитку. - Чернівці: Друк Арт. – 2019. – 560 с.
8. Вайцеховська О. Міжнародні договори як джерело міжнародного фінансового права. – Правова держава. - № 43. – 2021. – С. 185-194

9. Вайцеховська О. Міжнародно-правові аспекти співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями. – Юридичний вісник. - № 4. – 2021. – С. 118-126
10. Войтович С. Система та право міжнародних економічних відносин // Український часопис міжнародного права. – 2002. - № 1. – С. 12-24
11. Вайцеховська О. Принцип невтручання у внутрішні справи держав та незастосування сили чи погрози силою у міжнародному фінансовому праві // Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. – № 2. – 2019. – С. 205-208
12. Волова Л Особливості правової природи міжнародного валютного права. — К.: Видавничий дім «Промінь», 2010. – С. 91-107
13. Говорова Я. Невизнані держави: сутність поняття та проблеми міжнародно-правового визнання / Я. Говорова // Підприємництво, господарство і право. – 2017. - № 11. – С. 238–240.
14. Горобець К.В. Осмислюючи верховенство міжнародного права / К.В. Горобець // Від теорії міжнародного права до практики захисту прав людини. Liber Amicorum до 60-річчя проф. В.В. Мицика : монографія / за ред. О.В. Задорожнього та О.Р. Поєдинок. – Київ, Одеса: Фенікс, 2016. – С. 45–70
15. Грабинський М. Міжнародне публічне економічне право та міжнародне приватне економічне право: порівняльно-правова характеристика // Порівняльно-аналітичне право. – №3. – 2015. – С.257-259 / Режим доступу: <https://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/09/75.pdf>
16. Гребенюк М. Визначення основних засад міжнародного права на розвиток в рамках Конференції ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД). – Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2008. – Випуск 47. – С.11-18
17. Гулєвська Г.Ю. Антропологічний аспект міжнародного економічного права // Права людини: філософські, теоретико-юридичні та політологічні виміри: збірка статей учасників II Міжнародного круглого столу (м. Львів, 24–26 листопада 2017 року). – Львів: ЛОБФ «Медицина і право», 2018. – С.7-15
18. Денисов Н.В. Місце і роль доктрини у міжнародному праві // Правова держава. – 2014. – Вип. 25. – С. 255–290.
19. Дівак В.В. Деякі проблеми міжнародно-правового визнання невизнаних держав // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. – Київ, 2011. – Вип. 52. – С. 579–587.
20. Довгерт А.С. Становлення науки міжнародного приватного права на теренах України (остання чверть XIX ст. – початок XX ст.) / А.С. Довгерт // Університетські наукові записки. Право. Економіка. Управління. – 2012. – Вип. 1. – С. 211–216.

21. Драчов О. Принцип «Pacta sunt servanda» як правова основа імплементації міжнародноправових зобов'язань / О. Драчов // Юридична Україна. – 2010. – № 5. – С. 116–120.
22. Єлісеєва О. Поняття та види міжнародної торгівлі послугами // Національний юридичний журнал: теорія і практика. Режим доступу: <http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2017/4/41.pdf>
23. Заблоцька Р. О. Міжнародний ринок товарів та послуг / А. С. Філіпенко, В. С. Будкін, О. І. Рогач та ін. // Світова економіка: Підручник – К.: Либідь, 2007. – 640 с.
24. Заблоцька Р. О. Система інституційного регулювання світової торгівлі послугами: Монографія / Р. О. Заблоцька. – К. Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. – 368 с
25. Загальні принципи міжнародного права: еволюція та сучасність : монографія / С. М. Задорожна. – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2018. – 360 с.
26. Задорожна С.М. Загальновизнані принципи права – фундамент міжнародного права та міжнародного правопорядку / С.М. Задорожна // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство. – 2014. – Випуск 728. – С. 64–68.
27. Задорожній І.В. Порухення принципу поваги основних прав і свобод людини агресією РФ на Сході України // Від теорії міжнародного права до практики захисту прав людини. Liber Amicorum до 60-річчя проф. В. В. Мицика : монографія / за ред. О.В. Задорожного та О.Р. Поєдинок. – Київ, Одеса: Фенікс, 2016. – С. 605–61
28. Задорожній О.В. Генеза міжнародної правосуб'єктності України: монографія / О.В. Задорожній. – Київ : К. І. С., 2014. – 689 с.
29. Задоя А. Міжнародна інвестиційна діяльність: навчальний посібник. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. – 122 с.
30. Заморська Л. До питання про визначення категорії «норма права» / Л. Заморська // Право України. – 2011. – № 4. – С. 159–163
31. Іванченко О.М. Узгодження норм національного та міжнародного права: юридико-технічний аспект // Актуальні проблеми держави і права. – 2012. – № 63. – С. 126–133.
32. Київєць О. Джерело міжнародного права як природно-правова категорія // режим доступу: <http://www.yourfuture.org.ua/ua/pb/2011/1/kyivec.pdf>
33. Київєць О. Принципи тлумачення міжнародних договорів // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – 2011. - №1. – С. 149-154
34. Київєць О.В. Загальні принципи права в системі джерел міжнародного права: 100 років дискусії // Від теорії міжнародного права до практики захисту прав людини.

- Liber Amicorum до 60-річчя проф. В.В. Мицика : монографія / за ред. О.В. Задорожного та О.Р. Поєдинок. – Київ, Одеса: Фенікс, 2016. – С. 98–114.
35. Київець О.В. Поняття «джерело міжнародного права»: доктрина та практика / О.В. Київець // Університетські наукові записки. – 2009. – №3. – С. 212–216
36. Кияниця І. Внутрішньодержавне значення джерел міжнародного публічного права // Український часопис міжнародного права. – 2001. - №1. – С.19-24
37. Клименко К. Зарубіжний досвід співробітництва з Міжнародним банком реконструкції та розвитку і Міжнародною асоціацією розвитку // Наукові роботи НДФІ. - №1. – 2018. – С. 16—40.
38. Кобута І. Оцінка впливу членства у СОТ на аграрний сектор України / І. Кобута // Інститут економічних досліджень та правових консультацій. – 2012. – С. 7–9
39. Кополович В. Питання правонаступництва держав у міжнародному праві / В. Кополович // Юридичний журнал. – 2010. – № 3. – С. 75–76
40. Корчевна Л. Проблема різноджерельного права: Дослід порівняльного правознавства: монографія / Л. Корчевна. - К.: Інститут держави і права ім. В. Корецького НАН України, 2004. - 360 с.
41. Кочергіна А. Регулювання питань антидемпінгу та Генеральна угода по тарифах та торгівлі // Право України. – 2002. – № 4. – С. 144-147.
42. Кочергіна О. Антидемпінг у контексті принципів МЕР і принципів ВТО/ГАТТ // Український часопис міжнародного права. – 2003. - №2. – С. 50-53.
43. Кравченко С.Р. Міжнародно-правове регулювання припинення міжнародних договорів: теорія і практика [Текст] : монографія / С.Р. Кравченко ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К. : LAT & K, 2010. – 241 с
44. Кулеба Д. Міжнародна правосуб'єктність: теорія і її перспективи // Альманах міжнародного права. – Вив.2. – Одеса, 2010. – С.70-83
45. Кульбіда М. Кредитування МВФ країн, що розвиваються. Інтелект ХХІ століття. - № 4. – 2018. – С. 13—18
46. Куян І.А. Проблема співвідношення принципів міжнародного права і національного суверенітету // Публічне право. – 2011.—№3. – с.27-34.
47. Лабунська А. Правосуб'єктність Міжнародного валютного фонду / А. Лабунська // Актуальні проблеми становлення та розвитку держави і права України: матеріали Міжвузівського наук. семінару (м. Івано-Франківськ, 2014 р.) – Івано-Франківськ, 2015. – С. 88–92
48. Лисик В.М. Правовий Статус Міжнародного комітету Червоного Хреста у міжнародному праві : монографія / В. М. Лисик. – Одеса : Фенікс, 2012. – 209 с.

49. Мазур А. Міжнародні нормативні акти як джерела регулювання зовнішньоекономічних відносин // Господарське право і процес. – №1. – 2021. – С.64-68 Режим доступу: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2021/1/12.pdf>
50. Мельник Т. Нетарифний протекціонізм у країнах ЄС та Україні / Т. Мельник, К. Пугачевська // БізнесІнформ. – 2014. – № 1. – С. 20–26
51. Мережко О. Теорія джерел міжнародного права // Юридичний журнал №1. – 2009. – С.40-49
52. Новікова Л.А. Методологія формування міжнародної інвестиційної діяльності // Сталий розвиток економіки. – 2010. - №1. – С.155 – 159
53. Ноговіцина Ю. правонаступництво і континуїтет: єдність та розбіжності двох правових режимів // Український часопис міжнародного права. – 2003. – №2. – С. 15–24.
54. Отрош В.М. Міжнародна правосуб'єктність Суверенного Мальтійського Ордену : монографія / В.М. Отрош. – Одеса : Фенікс, 2018. – 194 с.
55. Пантелєєв М. С. Види і функції міжнародних економічних відносин та міжнародного підприємництва // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 15 (1291). – С. 84-88.
56. Патеї-Братасюк М.Г. Норма права в контексті основних типів праворозуміння // Філософські та методологічні проблеми права. – 2011. – № 1. – С. 40–47.
57. Перевезенцев О.Ю. Міжнародно-правове регулювання інституту правонаступництва держав щодо міжнародних договорів. – К.: Знання, 2007. – 262 с.
58. Перепьолкін С.М. Принципи міжнародного права як категорія міжнародного права / С.М. Перепьолкін // Сучасні проблеми міжнародного права : Liber Amicorum до 60-річчя проф. М.В. Буроменського : монографія / за наук. ред. В. Репецького, В. Гутника. – Львів ; Одеса : Фенікс, 2017. – С. 77–89.
59. Поєдинок В. Державна інвестиційна політика: поняття, об'єкт, цілі, принципи // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. – 2011. – № 89. – С. 34–37.
60. Поєдинок В. Правове регулювання інвестиційної діяльності: теоретичні проблеми : монографія / В.В. Поєдинок. – Ніжин : ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2013. – 480 с
61. Поєдинок В.В. Правові проблеми розмежування прямих і портфельних інвестицій / В.В. Поєдинок // Вісник господарського судочинства. – 2010. – № 1. – С. 127–139

62. Покрещук О. Система світової торгівлі ГАТТ-СОТ: питання термінології // Право України. – 2003. - №11. – С. 144-147.
63. Покрещук О. Міжнародно-правові аспекти протекціоністських заходів у системі світової торгівлі // Право України. – 2002. – № 8. – С. 114-119.
64. Проценко І. Становлення та розвиток принципу взаємної економічної вигоди в міжнародному економічному праві // Часопис Київського університету права. – 2011. - №4. – С. 349-352
65. Репецький В.М. Соціальна цінність міжнародного права // Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. – 2012. – Вип.30. – с.169-174
66. Ромашко А., Верба І., Лемберг Я. Класифікація основних міжнародних договорів у сфері інтелектуальної власності. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2014. № 2. С. 30–37
67. Румянцев А. П. Міжнародна торгівля: навч. посібник / А. П. Румянцев, А. І. Башинська, І. М. Корнилова, Ю. В.Коваленко. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 376 с
68. Савчук К.О. Принципи територіальної цілісності держав та непорушності державних кордонів як запорука стабільного міжнародного правопорядку / К.О. Савчук // Сучасні проблеми міжнародного права : Liber Amicorum до 60-річчя проф. М.В. Буроменського : монографія / за наук. ред. В. Репецького, В. Гутника. – Львів ; Одеса : Фенікс, 2017. – С. 90–110.
69. Сергієнко В.В. Інвестиційне право: Конспект лекцій / В.В. Сергієнко, М.В. Грузд. – Х.: ХНЕУ, 2008. – 276 с
70. Середа В. Роль Міжнародного валютного фонду у підтриманні стабільності економічного розвитку країн з перехідною економікою // Науковий вісник Академії муніципального управління. Сер. Економіка. - №12. – 2012. – С. 158—166
71. Середа В., Козарь М. Особливості використання кількісних інструментів регулювання міжнародної торгівлі в сучасних умовах // Мукачівський державний університет. Економіка та суспільство. – Вип 13. – 2017. – С. 124-134
72. Сіденко С. Кульбіда М. Міжнародні фінансові організації у процесах економічної модернізації країн. – Міжнародна економічна політика. - №1-2 (32-33). – 2020
73. Сухорольський П.М. Вплив транснаціональних ІТ-компаній на права людини та проблеми еволюції міжнародного права / П.М. Сухорольський // Сучасні проблеми міжнародного права : Liber Amicorum до 60-річчя проф. М.В. Буроменського : монографія / за наук. ред. В. Репецького, В. Гутника. – Львів ; Одеса : Фенікс, 2017. – С. 336–360.

74. Тарасов О.В. Суб'єкт міжнародного права: проблеми сучасної теорії : монографія / О.В. Тарасов. – Харків : Право, 2014. – 512 с.
75. Теленко О.М. Невизнані держави сучасного світу: сутність поняття та проблема визнання / О.М. Теленко // Гілея. – 2016. – Вип. 105. – С. 314–318.
76. Товкун І. Законодавче регулювання захисту іноземних інвестицій в Україні // Право та інноваційне суспільство. – № 1 (2). – 2014. – С. 38-43
77. Тумакова М.С. Міжнародне інвестиційне право як галузь сучасного міжнародного права / Тумакова М.С. // Часопис Київського університету права. . – 2009. – №3. – С. 257 – 262
78. Харчук О. Визначення природи та змісту спеціальних принципів міжнародного економічного права // Часопис Київського університету права. – 2006. - №3. – С. 164-171
79. Харчук О. Специфіка природи стандартів міжнародного економічного права // Український щорічник міжнародного права. — К.: Видавничий дім «Промені», 2010. – С. 108-118
80. Хмельова І.Є. Визнання та імунітет держав у міжнародному праві / І.Є. Хмельова // Часопис Київського університету права. – 2013. – № 3. – С. 410–413.
81. Чаплик О.І. Співвідношення суб'єктів національної та міжнародної правотворчості: методологічні аспекти здійснення // Часопис Київського університету права. – 2015. – № 2. – С. 36–39.
82. Швидка Т. Глобалізація міжнародного економічного простору та проблеми забезпечення конкуренції в міжнародному масштабі // Юридичний науковий електронний журнал. - №4. – 2018. – С. 58-61
83. Шпакович О.М. «М'яке» право міжнародних організацій / О.М. Шпакович // Від теорії міжнародного права до практики захисту прав людини. Liber Amicorum до 60-річчя проф. В.В. Мицика : монографія / за ред. О.В. Задорожного та О.Р. Поєдинок. – Київ, Одеса: Фенікс, 2016. – С. 183–196.
84. Шперун, Х. Міжнародний Валютний Фонд, як інституційна основа світової фінансової системи / Наше право. – 2011. – Т1, №1. – С.168-172
85. Щербатюк Н. Методи кількісного обмеження в Україні / Н. Щербатюк, С. Чичирко // Юридичний вісник. – 2013. – № 3 (28). – С. 79–93
86. Щокін Ю.В. Міжнародно-правовий звичай: проблеми теорії і практики : монографія / Ю.В. Щокін. – Х. : Право, 2012. – 456 с.

87. Щокін Ю.В. Роль міжнародно-правових звичаїв у формуванні імперативних норм міжнародного права // Вісн. Акад. прав, наук України. – 2007. – № 1 (48). –С. 242 – 251.

12. Методичне забезпечення

Брацук І.З., Микієвич М.М. Міжнародне економічне право: програма курсу та плани семінарських занять для студентів економічного факультету та факультету міжнародних відносин. – Львів: факультет міжнародних відносин Львівського національного університету імені Івана Франка, 2022. – 30 с.